

MŪSU PASTOGĖ

1

Alp(LK) 2043

Eina nuo 1949 Australian Lithuanian Weekly Post Print Approved PP 255003/01774 Kaina – Price \$1.50 2009.11.04 Nr. 43 (3166)

ALD Ruošos Komitetas ir koordinatoriai



Nuotraukoje – Australijos Lietuvių Dienų, įvyksiančių 2010 m. gruodžio pabaigoje Melbourne Ruošos Komitetas ir koordinatoriai. Sėdi iš kairės: Vilija Dukas, Dana Baltutienė ir Danguolė Juška. Stovi iš kairės: Aldona Gaylard, Justinas Rutkauskas, Julija Simankevičius, Zita Šukys, Dana Binkis, Dennis Gaylard, Bronė Staugaitienė, Zita Prasmaitė, Dona Gaylard, Valentinas Mačiulaitis ir Rita Mačiulaitis. Trūksta: Gražinos Pranauskienės, Andriaus Kaladės, Brigitos Lastauskaitės ir Jurgio Žalkausko.

Algimantas Kabaila Lietuvos įvykių apžvalga



Į Afganistaną – dešimtoji karių pamaina

Alytuje spalio 26 d. surengta į tarptautinę misiją Afganistane išvykstančios Lietuvos vadovaujamos Goro provincijos atkūrimo grupės dešimtosios pamainos karių (PAG-10) išlydėtuvių ceremonija. Išlydėtuose dalyvavo krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė, kariuomenės vadas generolas majoras Arvydas Pocius, Alytaus apskrities, miesto ir rajono valdžios atstovai, išvykstančių karių artimieji, - pranešė Krašto apsaugos ministerija.

Iškilmės prasidėjo šv. Mišiomis šv. Kazimiero bažnyčioje, vėliau renginys persikėlė į Alytaus miesto Rotušės aikštę, kur vyko iškilminga karių rikiuotė.

Dešimtoji PAG karių pamaina suformuota Lietuvos kariuomenės savanorių pajėgų (KASP) Dainavos apygardos 1-osios rinktinės karių pagrindu. Dalį personalo sudaro kitų KASP rinktinų ir Lietuvos kariuomenės padalinių kariai. Nemaža dalis į tarnybą Afganistane išvykstančių karių jau turi tarptautinių misijų patirties – yra tarnavę Balkanų regione, Irake, Afganistane. Trečdalis į misiją išvykstančio kontingento dalį sudaro kariai savanoriai, misijos laikotarpiui Lietuvoje paliekantys ne tik savo šeimas, artimuosius bet ir civilinius darbus, mokslo įstaigas.

Prezidentė: Baltijos valstybių saugumui reikia bendrų veiksmų
Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė

ragina imtis bendrų veiksmų Baltijos valstybių saugumui užtikrinti. „Visos trys Baltijos šalys turi veikti kartu ir vieningai paprašyti Aljanso partnerių, kad NATO planai Baltijos šalims apginti būtų kuo greičiau parengti atsižvelgiant į naujas grėsmes“, - Rygoje konferencijoje „Transatlantinė darbotvarkė 2010 - Baltijos vizija“, skirtoje saugumo klausimams, sakė D. Grybauskaitė.

Kaip praneša Prezidentūros spaudos tarnyba, prezidentė D. Grybauskaitė pabrėžė, jog nuolat kintančiame pasaulyje keičiasi ir grėsmės, su kuriomis tenka susidurti. Tai ir terorizmas, ir kibernetinės bei informacinės atakos, energetinis saugumas. „Lietuva, Latvija ir Estija yra visateisės Aljanso narės, ir pačios yra aktyvios saugumo teikėjos, dalyvaudamos operacijose Afganistane ir kitur. Todėl nusipelnome saugumo garantijų bei konkrečių apgaminamumo planų ir savo atžvilgiu“, - sakė ji.

Pasak D. Grybauskaitės, visų trijų Baltijos šalių prezidentai sutaria, jog būtina imtis bendrų pastangų regiono saugumui užtikrinti. Kalbėdama apie Euroatlantinių santykių raidą, Prezidentė akcentavo, jog ne tik Baltijos regiono, bet ir visos Europos saugumas labai priklausys nuo ES ir JAV santykių. Todėl Lietuva pasirengusi aktyviai dalyvauti juos formuojant.

I. Degutienė: kodėl sunkmečių kai kurie darbuotojai gavo premijas

Seimo Pirmininkė Irena Degutienė aiškins, kodėl kanceliarija nepaisant visų išlaidų karpymo sunkmečių kai kuriems jubiliejų minintiems darbuotojams rado lėšų premijoms.

„Iš tikrųjų, iš žiniasklaidos sužinojau Nukelta į 2 psl.

Vida Bandis – PLB atstovė Lietuvoje

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba praneša, kad paskyrė PLB atstovę Lietuvoje – Vida Bandis.

Vida Bandis atstovo pareigas pradeda eiti š.m. lapkričio 13 dieną.

Vida Bandis gimė 1934 m. Molėtuose. 1944 m. su tėvais pasitraukė į Austriją, vėliau - į Vokietiją. 1950 metais emigravo į JAV, kur baigė aukštuosius mokslus Iliinojaus, Indianos ir Marylando universitetuose. Nuo 1960 iki 1999 metų gyveno ir dirbo Vokietijoje bei JAV. Nuo 1999 m. gyvena ir dirba Lietuvoje.

Vidos Bandis profesinė veikla siejosi su darbu aukštojo mokslo srityje – ji užėmė prorektorės pareigas Marylando (JAV) Universitete, Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijoje dirbo Finansų politikos departamento direktore, generaline direktore – Baltic Management Institute (BMI). Vida Bandis turi didžiulę vadovavimo patirtį tarptautiniams projektams, taip pat administravimo, žmogiškųjų išteklių, finansų anali-



PLB atstovė Lietuvoje Vida Bandis.

zės bei biudžeto planavimo srityse.

Vida Bandis yra Almos Adamkienės labdaros fondo, International Rotary Club of Vilnius ir Baltic Management Institute valdybos narė, aktyvi visuomenininkė.

PLB Valdyba

Prezidentė: nuvertinimas – šokas be terapijos

Baltijos šalių nacionalinių valiutų devalvacija [nuvertinimas] būtų visiškai beprasmiška, mano Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

„Devalvacija mūsų regione būtų beprasmiška. Tai būtų šoko terapija be terapijos“, - Rygos leidiniui „Biznes & Baltija“ duotame interviu sakė Prezidentė.

Anot D. Grybauskaitės, Baltijos šalys nenori euro įvesti tik tam, kad įvestų. „Mano nuomone, euras – nėra tikslas pats sau. Euras – tai finansinės disciplinos sistema, kuri yra labai naudinga ekonomikos plėtrai. Turime tik du kelius: arba skausminga devalvacija, arba sunkus atlyginimų mažinimas ir sprendimas gyventi pagal pajamas“, - sakė Lietuvos Prezidentė.

D. Grybauskaitė taip pat mano, kad negalima lyginti Baltijos šalių ir Lenki-

jos, kuriai pavyko išvengti sunkios krizės. „Lenkijoje iš pradžių buvo kitokia monetarinė politika. Zlotas nėra griežtai susietas su euru. O pas mus ir pas jus daugiau nei pusė žmonių turi skolų ne litais ir latais, o užsienio valiuta. Tai reiškia, kad per naktį jų skolos gali neproporcingai išaugti. Toliau: visos Baltijos šalys skolinasi užsienio valiuta. O tai reiškia, kad kiekvienai šaliai grąžinti reikės daugiau. Devalvacija naudinga tuomet, kai reikia padidinti šalies konkurencingumą. Tačiau dabar nėra prasmės tai daryti, nes mūsų eksporto rinkos kol kas yra užsidariusios, t.y., vis tiek neturime kur vežti prekių. Trumpiau tariant, yra bent jau trys priežastys, kodėl devalvacija yra beprasmiška“, - paaikšino Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

LGITIC

Ar buvo Lietuvoje slaptas CIA kalėjimas?

Prezidentė Dalia Grybauskaitė sako tebeturinti netiesioginių įtarimų, kad Lietuvoje galėjo būti amerikiečių slaptosios tarnybos CIA (Central Intelligence Agency) lietas: ČŽV – Centrinė žvalgybos valdyba) slaptas kalėjimas. Pasak jos, bijoti slėptis, vengti kalbėti apie tai nereikėtų. Politinės sistemos ir demokratinės valstybės kokybė esą priklauso nuo to, kiek sugebame išvengti klaidas, jei jos buvo padarytos, pripažinti suklydus ir pažadėti jų nebedaryti. „Tai turi daryti abi šalys – ta šalis, iš kurios išėjo informacija, ir ta šalis, kuri atsidūrė tame sąraše.“

Informacija apie galimai Lietuvoje veikusių ČŽV kalėjimus pirmiausia paskelbė JAV žiniasklaidos kanalas „ABC News“. Šio kanalo žurnalistas Matthew Cole sako rėmęs keturiais šaltiniais, kurių jis įvardinti neketina. Dabar „ABC News“ atskleidė lėktuvų, esą gabenusių ČŽV kalinius į Lietuvą, numerius, o taip pat ir datas, kada keli lėktuvai leidosi Vilniuje. Be to, nurodomi ir skrydžių maršr-

tai. „2004 m. rugsėjo 20 d. lėktuvas „Boeing 707“ su numeriu N88ZL atliko tiesioginį skrydį iš Bagamo oro bazės (Afganistane) į Vilnių“, - rašoma „ABCNews“ pranešime.

Publikacijoje pažymima, kad buvusių ČŽV pareigūnų teigimu, lėktuve buvo organizacijos „al Qaeda“ sulaikytasis, kuris buvo gabenamas iš vienos sulaikymo vietos į kitą. „Taip pat 2005 m. liepą ČŽV užsakomasis lėktuvas „Gulfstream IV“ su numeriu N63MU skrido tiesiogiai iš Kabulo į Vilnių. Keli buvę ČŽV pareigūnai, dalyvavę ČŽV kalėjimų programoje, patvirtino skrydį kaip kalinio perkėlimą į Lietuvą“, - dėstoma pranešime.

Pasak „ABCNews“, įtariamą ČŽV kalėjimą Lietuvoje buvo paskutinė Europoje įkurta vadinamoji „juodoji“ vieta, po to kai slaptas ČŽV kalėjimas 2003 m. pabaigoje buvo uždarytas Lenkijoje. Vilniaus kalėjimas, pasak JAV televizijos, buvo uždarytas po to kai 2005 lapkritį pasirodė informacija apie kitus ČŽV kalėjimus Lenkijoje ir Rumunijoje. Lietuvoje tyrimas tebesitęsia.



♦ Spalio 23 d. Somalijos piratai pagrobė anglus Paul ir Rachel Chandler, kurie su savo jachta plaukė netoli Seychelles salų Indijos vandenynė. Piratai reikalauja septynių milijonų dolerių išpirkos, bet Didžiosios Britanijos vyriausybė yra griežtai nusistačiusi prieš išpirkų mokėjimą grobikiams. Yra galimybė, kad pagrobtieji bus iškęsti į septynis piratus, kurie pateko į nelaisvę spalio 27 dieną puldami prancūzų žvejų laivą.

♦ Spalio 27 d. Hagos Tarptautinis Tribunalas pradėjo svarstyti bylą, iškeltą prieš Bosnijos serbų lyderį Radovan Karadžić už jo įsakymu praveistas musulmonų žudynes Bosnijoje tarp 1992 ir 1995 metų. Liudytojai tvirtino, kad Karadžić planavo išžudyti 300,000 musulmonų, apsupytų Sarajevą ir kad jis pasirašė įsakymą išžudyti 7,000 vyrų Srebrenicoje. Kol kas Karadžić atsiskaitinėja ateiti į teismo salę išklausti kaltinimų.

♦ Spalio 27 d. į Belgradą iš Švedijos atskrido Biljana Plavšić, buvusi Bosnijos serbų dalies prezidentė. Ji buvo ką tik paleista iš kalėjimo Švedijoje, atlikusi 6 metų kalėjimo bausmę už nusikaltimus prieš žmoniškumą. Ji buvo vienintelė iš Bosnijos serbų lyderių, prisipažinusi savo kaltę Hagos Tarptautiniam Tribunalui.

♦ Spalio 27 d. kautynėse su Taliban kovotojais Afganistano pietuose žuvo aštuoni JAV kariai. Per spalio mėnesį Afganistane žuvo 55 JAV kariai. Tai pats nuostolingiausias mėnuo amerikiečiams per visus aštuonis kovų

Afganistane metus.

♦ Spalio 28 dieną Peshawar mieste Pakistane Taliban teroristai susprogdino automobilį žmonių pilnoje rinkos gatvėje. Žuvo bent 92 žmonės, daug sužeistų buvo gėlbstimi iš aplinkinių krautuvų griuvėsių.

♦ Spalio 28 d. Afganistano sostinėje Kabul Taliban trys savijudžiai su sprogmenų liemenėmis, ginkluoti granatomis ir AK-47 automatiniais šautuvais puolė Jungtinių Tautų personalo apgyventus namus. Po dviejų valandų kautynių jie nušovė devynis žmones, jų tarpe šešis Jungtinių Tautų tarnautojus. Tada patys buvo nušauti, nespėję susisprogdinti. Tuo pat metu Taliban raketomis apšaudė ištaigingą Serena viešbutį ir prezidento rūmų rajoną.

♦ Jungtinių Tautų pareigūnas dr. Manfred Nowak buvo Zimbabvės vyriausybės iškvieistas aštuonių dienų vizitui ištirti skundus dėl ministro pirmininko Morgan Tsvangirai šalininkų neteisėtų areštų ir kankinimo. Kai jis spalio 28 dieną atvyko į Zimbabvės oro uostą, prezidentui Robert Mugabe pavaldūs migracijos valdininkai jo neįsileidė ir spalio 29 dieną jį ištrėmė atgal į Pietų Afriką.

♦ Lapkričio 1 dieną Afganistane kandidatas į prezidentus Abdullah Abdullah atsiskėdė dalyvauti lapkričio 7 d. rinkimuose, nes dabartinis prezidentas per derybas atsisakė imtis bet kokių priemonių užkirsti balsų klastojimą.

♦ Malaizijos vyriausybės nurodymu, Malaizijoje buvo konfiskuota virš 15,000 krikščionių šv. Rašto egzempliorių, importuotų pastaraisiais mėnesiais iš užsienio, dėl netinkamo žodžio "Dievas" vertimo į malajų kalbą. Šis žodis buvo išverstas kaip Allah. Malaizija yra uždraudusi šį žodį vartoti kitatikiams. Ji gali vartoti tik musulmonai.

Lietuvos įvykių apžvalga

Atkelta iš 1 psl.

tą penktadienį, ir kancelerio šiandien per užimtumą nemačiau, rytoj aiškinsimės", - sakė L.Degutienė.

Parlamento vadovė sako esanti nustebinta ne tik dėl to, kad rasta lėšų premijoms, bet ir dėl to, jog jos išmokėtos ne visiems jubiliantams, o tik kai kuriems. "Pirmiausia nustebino tai, kad buvo išmokėta, ir ne visiems, kurių buvo jubiliejai. Pirmiausia šiandieninėje situacijoje, kai yra pinigų stygius, reikia kiekvieną centą taupyti. Jei tokia praktika buvo esant pakankamam finansavimui, šiandien diena, man atrodo, jokioje institucijoje premijos negali būti išmokamos. Kitas dalykas, iš tiesų tikrai negražu ir net neetiška, jei esant šitai situacijai, vicienis išmokama, kitiems - ne", - sakė L.Degutienė. Ne tik negražu, bet tokia sistema atidaro duris korupcijai.

"ABC News" įvardyti lėktuvai nebuvo Lietuvoje

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (NSGK) pirmininkas Arvydas Anušauskas sako iš Civilinės aviacijos administracijos gavęs atsakymus, jog "ABC News" nurodyti lėktuvai, esą atgabėję kalinius, nurodytu laiku nei buvo, nei kirtu Lietuvos teritorijos.

"ABC" nurodyti tie konkretūs skrydžiai Lietuvoje nebuvo užfiksuoti, konkrečiai nurodyti lėktuvai Lietuvos teritorijos nei kirtu, nei joje buvo, nurodytu laiku jie užfiksuoti Lietuvai kaimyninėse šalyse", - sakė komiteto vadovas.

Patikslinti duomenis NSGK vadovas paprašė po to, kai JAV televizija "ABC News" atskleidė lėktuvų, esą gabenusių CŽV (CIA) kalinius į Lietuvą, numerius,

datas, kada keli lėktuvai leidosi Vilniuje. Be to, nurodomi ir skrydžių maršrutai.

Pasak "ABC News", įtariamais CŽV kalėjimais Lietuvoje buvo paskutinė Europoje įkurta vadinamoji "juodoji" vieta, po to kai slaptas CŽV kalėjimas 2003 metų pabaigoje buvo uždarytas Lenkijoje.

NSGK pranešė nutaręs prašyti parlamento įgaliojimų pavedti jam atlikti parlamentinį tyrimą dėl galimo CŽV kalėjimo buvimo Lietuvoje.

Seimas neaprašė Seimo ir PLB komisijos

Spalio 22 d. vakariniame posėdyje Seimas patvirtino devynioliką Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos narių. Tuo pačiu parlamentariai nepatenkino Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos prašymo praplėsti užsienio lietuvių bendruomenių atstovavimą komisijoje 2 narius.

Naujai patvirtinta LRS ir PLB komisija: Rūta Avulytė - Moreira; Rima Baškienė; Asta Baukutė; Birutė Bublėnė; Saulius Bucevičius; Irena Anna Kasperavičiūtė; Živilė Ilgūnaitė; Jurgis Joga; Joana Kuraitė - Lasienė; Vytas Maciūnas; Jonas Prunskis; Antanas Rasiulis; Paulius Saudargas; Giedrė Stankienė; Andrius Šedžius; Dalia Teišerskytė; Zita Užlytė; Ona Valiukevičiūtė; Artūras Zuokas.

Vasaros laikas Lietuvoje baigėsi

Sekmadienį, spalio 25 d., Lietuvoje atšauktas vasaros laikas. Jis atšaukiamas kasmet spalio mėnesio paskutinį sekmadienį ketvirtą valandą nakties, pasukant laikrodžio rodyklę viena valanda atgal.

Rengiant apžvalgą naudotasi Lietuvos spauda, ELTA, BNS, LGTIC ir "Bernardinai".

Pilietybė – dar tarp Seimo ir Konstitucinio Teismo

(ELTA). Seime įregistruotas naujos redakcijos Pilietybės įstatymo projektas, dėl kurio Seimui siūloma kreiptis į Konstitucinį Teismą. Klausimas liečia išvykusius iš Lietuvos po 1990 m. kovo 11 d.

Jeigu Seimas pritartų, Konstitucinio Teismo būtų prašoma ištirti, ar Pilietybės įstatymo 7 straipsnio 5 punktas, kuriame nustatyta, kad Lietuvos Respublikos pilietis gali būti kartu ir kitos valstybės pilietis, jeigu jis "yra lietuvių kilmės asmuo, išvykęs iš Lietuvos po 1990 m. kovo 11 dienos ir įgijęs Europos Sąjungos ar Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos valstybės narės pilietybę", neprieštarauja Konstitucijai.

Joje nustatyta, kad "išskyrus įstatymo numatytus atskirus atvejus, niekas negali

būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis".

"Kyla abejonų, ar Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 7 straipsnio 5 punkte nustatytas teisinis reguliavimas nesudaro teisiųjų prielaidų plisti dvigubai pilietybei, t. y. šiuos dvigubos pilietybės atvejus traktuoti ne kaip ypąč retą išimtį, bet kaip paplitusį reiškinį", - sako ma nutarimo projekte.

Konstitucinio Teismo taip pat prašoma ištirti, ar Pilietybės įstatymo 7 straipsnio 5 punktas neprieštarauja Konstitucijos nuostatai, kad "žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu".

Aplankė Afganistaną

Lietuvos karių Afganistane aplankė Užsienio reikalų, Krašto apsaugos ministerijų, kariuomenės vadovybė, parlamentariai. Šiuo metu Afganistano pietuose tarnauja Lietuvos specialiųjų operacijų pajėgų karių ekadronas, Goro provincijoje be maždaug 150 Lietuvos karių ir civilių taip pat tarnauja, dirba Danijos, Gruzijos, Japonijos, JAV, Kroatijos, Rumunijos ir Ukrainos kariai bei civiliai. Dabar Afganistane tarnauja devintoji Lietuvos karių pamaina.

Kabulė vykusiuose susitikimuose su Afganistano valdžios atstovais Užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas patvirtino Lietuvos pasiryžimą laikytis ilgalaikio išparrigojimų teikti pagalbą atkuriant Afganistano valstybę ir jos Goro provinciją. Ministras informavo, kad 2006-2009 metais Lietuva skyrė 11.6 mln.

litų, o vizito metu sutarta, kad Lietuva skirs papildomai 1 mln. litų kaip pradinį įnašą Čagčarano vaikų centro statybai.

Vilniuje spalio 23 d. karo Afganistane veteranų sąjungos nariai susirinko prie paminklo žuvusiems 1979-1989 metų Afganistano kare. 1989-ųjų vasario 15 d. sovietų kariuomenės išvedimu iš Afganistano pasibaigė 10 metų trukęs Sovietų Sąjungos-Afganistano karas, kuriame dalyvavo ir 5,000 lietuvių, priverstinai tuo metu tarnavusių sovietinėje kariuomenėje.

SSSR neteko virš 14,000 karių, žuvo dešimtys tūkstančių afganų, milijonai tapo pabėgėliais. Kare žuvo 96 Lietuvos jaunuoliai. Vilniaus miesto Afganistano karo veteranai ir organizaciją susivienijo 1995 metais įkurdami Vilniaus karo Afganistane veteranų sąjungą.

Lietuviai ir svietimos kalbos

(ELTA). Pasak ES statistikos agentūros "Eurostat" tyrimo rezultatus, Europos Sąjungoje daugiausia užsienio kalbų moka norvegai. Norvegijoje 74.7% apklaustųjų pareiškė moką dvi arba daugiau užsienio kalbų. Po norvegų eina slovenai (71.8%), lietuviai (66.1%) ir belgai (51.5%).

Srašo gale - vengrai. 74.8% jų prisipažino moką tik gimtąją kalbą. Jiems draugiją sudaro portugalai (51%), ispanai (47%), bulgarai (44%) ir graikai (43%).

14-oje už 21 ES valstybės, kur buvo prieinami statistikos duomenys šiuo klausimu, geriausiai mokama užsienio kalba yra anglų. Rusų kalba užima pirmąją vietą Bulgarijoje, Baltijos šalyse ir Lenkijoje.

Ateityje mažiausiai daugiakalbį tikrniausiai gyvens Didžiojoje Britanijoje. Ten net 51.4% vidurinių mokyklų moksleivių nesimoko nė vienos užsienio kalbos. Antrąją vietą nuo galo užima Airija, kur užsienio kalbų nesimoko 18% moksleivių.

Vilniuje bus tikrinamas rankinio bagažo dydis

Nuo spalio pabaigos prasidėjus žiemos skrydžių sezonui, tarptautiniame Vilniaus oro uoste bus papildomai tikrinamas rankinio bagažo dydis. Nors kiekviena aviakompanija turi nustatytas rankinio bagažo gabavimo taisykles, visgi taisyklų dažnai nepaisoma ir yra viršijami nustatyti reikalavimai.

Pastaruoju metu padaugėjo keleivių, kurie kartu su savimi į lėktuvo saloną pasiima daugiau rankinio bagažo nei yra leidžiama ir taip yra viršijami numatyti reikalavimai, taikomi rankiniam bagažui. Dėl šių priežasčių pagal visame pasaulyje

galiojančią praktiką Tarptautiniame Vilniaus oro uoste taip pat bus įrengta speciali rankinio bagažo patikra - prieš aviacijos saugumo procedūrų vietą bus įrengti ribotuvi, tikrinsiantys bagažo tūrį. Jei bagažas neatitiks reikiamų išmatavimų ar bus viršijamas jo leidžiamas kiekis, keleivių bus prašoma registruoti bagažą.

Oro bendrovių taisyklėse aiškiai nurodoma, kad keleivių rankinis ir registruotas bagažas turi neviršyti nustatytų dydžio ir svorio reikalavimų. Verslo klasės keleiviams paprastai leidžiamas didesnis rankinio bagažo kiekis ir svoris.

Airijoje – šimtoji lietuvių santuoka

(DELFI.lt). Spalio 23 dieną Lietuvos ambasadoje Airijoje buvo įregistruota šimtoji Lietuvos piliečių santuoka. Sveikindamas sutuoktinius, Lietuvos ambasadorius Airijoje Vidmantas Purlys linkėjo jaunavedžiams kurti tvirtą lietuvišką šeimą ir palaikyti glaudžius saitus su Tėvyne. „Būdami Lietuvos piliečiai Airijoje, platesnės lietuviškos bendruomenės užsienyje nariai, turite galimybę svariai prisidėti prie mūsų tautos ir valstybės stiprinimo, jos vertybių ir tradicijų puoselėjimo“, teigė ambasadorius V. Purlys.

Lietuvos diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms teisė registruo-

ti užsienio valstybėse gyvenančių Lietuvos piliečių santuokas buvo suteikta nuo 2008 metų liepos 1 dienos.

Pirmoji Airijoje gyvenančių Lietuvos piliečių santuoka ambasadoje Dubline buvo įregistruota 2008 metų rugpjūčio 4 d., šimtoji - 2009 metų spalio 23 d. Tai didžiausias skaičius tarp visų Lietuvos diplomatinė atstovybių ir konsulių įstaigų.

Teikdama kitas konsulinės paslaugas, Lietuvos ambasada Dubline 2009 m. jau priėmė daugiau kaip pusantro tūkstančio Lietuvos piliečių pasų keitimui ir išdavimo dokumentų paketų, atliko daugiau kaip tūkstantį įvairių notarinių veiksmų.

Geelongo Apylinkės visuotinis metinis narių susirinkimas

Kajetonas Starinskas

ALB Geelongo Apylinkės metinis narių susirinkimas įvyko šių metų rugsėjo 27 d., sekmadienį. Jame dalyvavo 31 narys, o 4 nariai atsiprašė, kad negalės dalyvauti.

Susirinkimą pradėjo Geelongo Apylinkės Valdybos pirmininkas Stasys Šutas. Pasveikinęs visus susirinkusius, jis pakvietė Aldoną Scano pirmininkauti susirinkimui, o sekretoriauti – Jovitą Starinskienę. Susirinkusieji tam vienbalsiai pritarė. Prezidiumo pirmininkė A. Scano perskaitė susirinkimui pateiktą dienotvarkę, kuri be pakeitimų buvo narių priimta. Pagal dienotvarkės eiga, pirmininkė paprašė visus prisistoti ir tylos minute pagerbti bei prisiminti mirusius mūsų bendruomenės narius.

Praėjusių metų susirinkimo protokolą perskaitė Apylinkės Valdybos sekretorius Kaja Starinskas. Jis be pakeitimų buvo narių priimtas ir patvirtintas.

Sekė pranešimai. Apylinkės Valdybos pirmininkas Stasys Šutas savo pranešime plačiai nušvietė Valdybos narių nuveiktus darbus metų bėgyje ir paminėjo žymesnius metų įvykius: Kalėdinę narių iėminę, dalyvavimą AL Dienose Sydėnjuje, pasirodymą Geelongo etninių grupių festivalyje „Pako Festa“ (per grupių parodą buvo paminėta, kad lietuviai šiais metais švenčia Lietuvos vardo paminėimo tūkstantmečio jubiliejų). Buvo suruošti minėjimai „Nepriklausomybės Šventės – Vasario 16-osios“ ir „Motinos Dienos“ progomis. Dalis narių (70 žmonių) dalyvavo Lietuvos tūkstantmečio šventėje ir VIII Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėse Lietuvoje. Didžiausią dalį sudarė sportininkai. Baigdamas, pirmininkas S. Šutas padėkojo visoms organizacijoms už glaudų bendradarbiavimą su Apylinkės Valdyba, taip pat savo Valdybos nariams – už sąžiningai atliktus darbus, ir visiems, kurie koku nors būdu prisidėjo prie bendruomenės veiklos.

druomenės veiklos.

Geelongo Apylinkės Valdybos iėdininkas Jonas Obeliūnas pranešė, kad šiais metais turėjo daugiau pajamų negu išlaidų. Didžiausią dalį išlaidų sudaro: parama vykstantiems į Lietuvą, draudimams (salės ir Public Liability), parama chorui „Viltis“ bei tautinių šokių grupei „Linai“ ir „Gegutė“, vykusiems Australijos Lietuvių Dienos Sydėnjuje. Didžiausią dalį pajamų sudarė indėlių palūkanos ir salės nuoma.

Revizijos Komisijos iėrašą į kasos knygą perskaitė prezidiumo pirmininkė Aldona Scano. Pranešta, kad kasos knyga buvo vedama labai tvarkingai.

Visų organizacijų atstovai perskaitė ataskaitinius pranešimus. Geelongo lietuvių sporto klubo „Vytis“ pirmininkas Alex Wiasak išsamiai susirinkimui pristatė nuveiktus darbus ir priminė, kad šiais metais Australijos lietuvių Sporto Šventė bus rengiama Geelonge.

Raštiškus pranešimus pateikė: apie Geelongo lietuvių chorą „Viltis“ – choro koordinatore Stasė Lipšienė, apie tautinių šokių grupę – vadovė Loreta Tigani, „Židinio“ – tėvūnas Kaja Starinskas, radijo valandėlės – Irena Stumbras ir Etninių Grupių Sąjungos (Diversitat) – Danutė Rafferty.

Visi pranešimai susirinkusių buvo priimti ir patvirtinti.

Sekė Apylinkės Valdybos rinkimai. Neatsiradus kandidatuojančių į naują Apylinkės Valdybą, susirinkimo pirmininkė pasiūlė, kad buvusi Valdyba būtų perrinkta sekančių dviejų metų kadencijai. Buvusiems Apylinkės Valdybos nariams sutikus, taip ir įvyko.

Į Revizijos Komisiją vienbalsiai iėrinkti: Irena Luscombe, Dana Rafferty ir Gavin Rafferty.

Mandatų Komisiją sudarė: Nijolė Bratan, Iucija Koszela ir Mimi Wiasak.

Bendrų reikalų diskusijose Vytautas

Vaitkus pareiškė padėką ir pasveikino buvusią Valdybą už gerai atliktus darbus bei tarnavimą bendruomenei, jam taip pat pritarė ir Aldona Scano.

Kaja Starinskas pranešė, kad Stasio Šuto dėka, Apylinkės Valdyba nupirko 15 DVD Dainų, Folkloro, Ansamblių, Šokių, Moksleivių ir Atidarymo koncerto Šventės kolekciją iš



Susirinkusieji į ALB Geelongo Apylinkės metinį susirinkimą.

Lietuvos nacionalinės radijo ir televizijos. Ateityje šie renginiai bus rodomi Lietuvių Namuose.

Daugiau diskusijų ir nebuvo, gal kad jau kvepėjo mūsų darbščių šeimininkių paruošti užkandžiai ir kavutė. Susirinkimo pirmininkė Aldona Scano padėkojo visiems susirinkimo dalyviams, o naujai perrinktai Valdybai palinkėjo sėkmės darbuose. Susirinkimas buvo užbaigtas visiems sugiedant „Tautos Himną“.

ALB Geelongo Apylinkės Valdyba

Stasys Šutas – pirmininkas
Vytautas Brenner – vicepirmininkas
Jonas Obeliūnas – iėdininkas

Genovaitė Valaitienė – ūkvedė

Kaja Starinskas – sekretorius

Nariai:

Stasė Lipšienė ir Otto Schrederis



Susirinkimui pirmininkavo Aldona Scano (dešinėje), sekretoriavo – Jovita Starinskienė (kairėje).

Gold Coast lietuviai suruošė išleistuves



Neseniai maža Gold Coast lietuvių bendruomenė suruošė išleistuves Veronikai Juozapavičienai, kuri iš Gold Coast persikelia į Springvale Melbourne. Nuotraukoje – išleistuvių dalyviai. Pirmoje eilėje iš kairės: Juozas Songaila, Veronika Juozapavičienė, Janina Stranan ir Joan Songaila. Antroje eilėje iš kairės: Maria Atkinson, Regina Smilgevičienė, Irena Atherton ir Maurice Atherton.



Iš kairės: susirinkimui sekretoriavusi Jovita Starinskienė ir tautinių šokių vadovė Loreta Tigani.



Po Geelongo Apylinkės metinio susirinkimo visi pasivažiavo.



**Australijos
Lietuvių
Fondui
aukojo:**

\$100 – Geelongo Apylinkės Valdyba mirusių narių atminimui:
Elvyra Stuikevičienė
Irena Norvydienė
Anelė Valodkienė

Cilė Vaičekauskienė

a.a. Povilo Mičiulio atminimui:

\$20 – B. Prašmutaitė (\$3385)

\$10 – M. Saženienė (\$140)

a.a. P. Bimbos atminimui:

\$25 – J. Klupšienė (\$205)

a.a. Reginos Pumputienės atminimui:

\$25 – J. Klupšienė (\$230)

Valdybos vardu dėkoju už aukas.

Audrius Balbata

ALF iėdininkas

Visi keliai veda į protėvių žemę

Irma Dubovičienė, Vilnius

„Čia labai gražu, bet apleista“, – apie Vilniaus kraštą sako kunigaikščių Giedraičių giminės palikuonis.

Atsakingas apsaugos specialisto pareigas Kanadoje, Toronto mieste, užimantis Karolis Giedraitis (Giedroyce) kasmet, dažnai ir dukart per metus, atvyksta į Lietuvą. Jam čia rūpi ne pramogos ar turistams lankyti skirtos išdailintos vietos.

Dvidešimt antroji karta

Vilniaus rajonas, Karvio apylinkės. Ramiame tvenkinio vandenyje atsispindi dailūs namelis – pirtelė. Aplink – tvarkinga veja, vienas kitas dekoratyvinis augalas. Ant tiltelio padėta meškerė – ją ką tik buvo užmetęs juodbrūvas vyras.

Susipažįstame. Tai – Karolis Giedraitis, vienos seniausios Lietuvoje kunigaikščių Giedraičių dinastijos palikuonis. Jo nė kiek netrikdo kalbos barjeras – juk daugelis žmonių, su kuriais kasdien tenka susitikti, šneka vadinamąja tutešų šneka. Karolis Giedraitis čia jau nelaikomas svetimu.

Giedraičių giminės šaknis prasideda kaip tik šiose apylinkėse. XVI a. pirmojoje pusėje gyvenęs įtakingas politikas ir visuomenės veikėjas Matas Giedraitis buvo Karvio ir Maišiagalos, vėliau Vilniaus vietininkas, Valdovų rūmų maršalka. Jo sūnus Merkelis Giedraitis – vyskupas, kurio vyskupavimo metais buvo pastatyta 12 bažnyčių, Didžiojoje Lietuvoje pasirodė pirmosios lietuviškos knygos. Giedraičių giminės atstovai visais laikais skatino kultūrą ir pažangą. Jie buvo pirmosiose linijose 1794 metų ir 1863 metų sukilimuose.

Šiandien Giedraičiai plačiai pasklidę po pasaulį. Didikų dinastijos palikuonys gyvena JAV, Kanadoje, Anglijoje, Prancūzijoje, Ukrainoje. Daugelis jų žino ir brangina savo kilmę.

Karolis Giedraitis Karvyje surado savo dvidešimt antrosios kartos šaknis.

Blankus priminimas

Apie savo garbingus protėvius, seną didikų giminę Kanadoje gimęs ir užaugęs K. Giedraitis sužinojo iš savo tėvo, architekto Andriejaus Giedraičio. Gilinti žinias padėjo literatūros šaltiniai, archyviniai dokumentai.

Per šimtmečius Karvio apylinkėse šaknis įleidusi giminė iš gimtųjų vietų išvyjo sovietinės okupacija.

Karlo Giedraičio senelis Edmundas buvo Antanavo dvarininkas, tačiau jo veiklos pėdsakai apylinkėse baigia išblėsti: šimtamečio dvaro jau nėra dvarų



Merkėlis Giedraitis (apie 1536-1609 Varniuose) buvo Medininkų (Žemaičių) vyskupas, lietuviškų knygų pradininkas Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje, laikomas antruoju Žemaitijos krikštytoju.

saraše. Medinis pastatas neatpažįstamai pakeistas ir aptriusęs, aplinka – apleista, likę tik buvusios liepų alėjos pėdsakai. 10 hektarų žemė aplink išlikusį pastatą – nedirbama. Kadaise čia virusį gyvenimą galima tik įsivaizduoti.

„Labai prastai atrodo Antanavo dvaras“, – pripažįsta Karolis Giedraitis. Tačiau jis nemano, kad padėtis yra beviltiška.

Prisidės prie vietos kultūros gaivinimo

Kanadietis save laiko lietuviu ir, beje, turi Lietuvos pilietybę. Svajoja tapti Antanavo dvaro savininku. Tačiau kol kas reikalai stringa – pastatė dar yra gyventojas.

Kol kas kunigaikščių Giedraičių palikuonis tėvonijoje neturi nuosavos pastogės. Pirtelę prie tvenkinio, kur mes susipažinome, kaimynui ir draugui buvo mieliau užleisęs matininkas Jevgenijus.

Karolis Giedraitis šypsosi: protėvių žemėje jam nereikia sukti galvos, kur apsisiti. Čia yra ne tik draugų. Pavyko rasti net giminaičių – pavyzdžiui, senelės pusseserė.

Didikų giminės palikuonis svajoja restauruoti Antanavo dvarą. Karvyje įsteigti kultūros centrą. Mat žmonės, kaip pačiam teko įsitikinti, čia neturi kuo užsiimti, daug bedarbių. Karolis į protėvių žemę buvo atsivežęs ir savo šeimą – žmoną, abi dukteris. „Tai labai graži vieta gyventi, bet reikia labai daug ką nuveikti“, – dalį atsakomybės už Vilniaus krašto kaimo gaivinimą prisiima Karolis Giedraitis.

(„Valstiečių laikraštis“)

Elektroninėje erdvėje – daugiau lietuvių kalbos

(ELTA). Užtikrinti visavertį lietuvių kalbos funkcionavimą elektroninėje erdvėje padės Lietuvių kalbos informacinėje visuomeninėje programa 2009-2013 metams, kurią jau patvirtino Vyriausybė.

Pasak Vyriausybės spaudos tarnybos, šioje programoje numatyta liuanizuoti kompiuterinę programinę įrangą, plėtoti ir norminti kompiuterinių sąvokų terminologiją, kaupti lietuvių kalbos bei raštinios išteklius ir jų pagrindu kurti skaitmeninius produktus, diegti lietuvių kalbos vartojimą kompiuteriuose ir kompiuterizuotuose prietaisuose bei kurti lietuvių kalbos automatinio vertimo ir sintaksinės-semantinės analizės įrankius,

pagrįstus naujausiomis technologijomis.

Siekiant programoje numatytų tikslų planuojama sukurti svetainę, kurioje visi norintys galės rasti ir nemokamai naudotis esamais ir programos įgyvendinimo metu sukurtais naujais produktais bei paslaugomis, taip pat numatoma sukurti automatinį vertėją vertimams iš lietuvių į anglų, prancūzų kalbas ir atvirkščiai, sudaryti skaitmenines nacionalinio kalbos ir tautosakos paveldo kartotekas, skaitmeninti vienakalbius ir daugiakalbius žodynus, kitomis priemonėmis stiprinti lietuvių kalbos statusą ir propaguoti taisyklingą jos vartojimą.

□

Didžiukimės Lietuva ir kartu švėskime jos vardo tūkstantmetį!

Mūsų Pastogė Nr. 43, 2009.11.04, psl. 4

Bažnytinio paveldo muziejus

Netrukus Vilniaus katedros lobyno šedevrai bus rodomi Bažnytinio paveldo muziejuje. Šv. arkangelo Mykolo bažnyčioje Vilniuje įsikūręs naujasis muziejus bus atidarytas dalyvaudant aukščiesiems dvasininkams ir politikams.

Pasak Bažnytinio paveldo muziejaus direktorės menotyrininkės dr. Sigitos Maslauskaitės, muziejaus ekspozicijos šerdis – auksakalystės šedevrai: monstrancijos, relikvijoriai, bažnytinės taurės. Garbingiausioje muziejaus vietoje, priešais centrinį altorių, išdėdžiai šviečia didžioji gotikinė Vilniaus katedros monstrancija. Tarp eksponatų – šv. Stanislovo relikvijorius, XVI a. liturginiai indai, didžiausia Lietuvoje auksos taurė, didikų Sapiegų padovanota vienuolėms bernardinėms.

Didikų Sapiegų giminės mauzoliejuje tapusioje Šv. Mykolo bažnyčioje įkurdintą Bažnytinio paveldo muziejaus ekspoziciją sukūrė Koeln'o ir Muenster'io (Vokietija) katedrų lobynų ekspozicijos autorė Ingrid Bussenius. Altorinėje dalyje esančių vertybių link veda stiklo vitrinose išdėdinti puošnūs bažnytinės tekstilės pavyzdžiai, smilkytuvai, procesijų altorėliai, būgnai, naudoti bažnytinėse procesijose. Šoninėse vitrinose bažnyčios

kolekcija pristatoma ir bažnyčios balkone, kuriame įrengti ir nedideli vargonėliai.

Bažnytinio paveldo muziejaus kūrėjai sako, kad eksponatai ypatingi tuo, jog iki šiol naudojami liturgijoje, todėl ekspozicija bus nuolat keičiama. Pvz., tik kelias savaites bus eksponuojama į Vilnių atvežta puošni Trakų bažnyčios monstrancija, vėl grįžianti tarnauti liturgijos reikmėms.

Muziejaus atidarymo proga į Šv. Mykolo bažnyčią sugrįžo šoniniai altoriai kadaise puošę šventųjų arkangelų Mykolo ir Gabrieliaus atvaizdai, daug kitų restauruotų paveikslų. Bažnyčios varpinėje vėl skambės trys XVIII a. varpai.

Pasak S. Maslauskaitės, bilietai į Bažnytinio paveldo muziejų kainuos 8 litus suaugusiems ir 4 litus senjoroms, moksleiviams, studentams. Muziejus veiks nuo antradienio iki šeštadienio 11-18 valandomis. Paskutinį mėnesio penktadienį muziejų bus galima aplankyti nemokamai.

Vilniaus Šv. arkangelo Mykolo bažnyčią 1594 m. pastatydino jos fundatorius, LDK valstybės veikėjas Leonas Sapiega. Bažnyčios altorinėje dalyje tebėra puošnus Leono Sapiegos ir jo dviejų žmonių antkapinis paminklas, laikomas didžiausiu Lietuvoje memorialiniu statiniu.

LGITIC



Dalis Vilniaus katedros lobyno eksponatų.

Gražiausi lietuviški vardai – Mindaugas ir Milda

Mindaugas Jackevičius, Vilnius

Gražiausi lietuviški vardai – Mindaugas ir Milda. Taip nusprendė Valstybinės lietuvių kalbos komisijos svetainės internete lankytojai, rinkę gražiausius lietuviškus vardus. Tačiau vyriški baltiški vardai šiandien vaikams suteikiami retai – kur kas populiariausi nelietuviškos kilmės Matai, Lukai ir Nojai. Lietuviškais baltiškais vardais dažniau krikštijamos mergaitės – jas populiariau pavadinti Gabijomis, Austėjomis, Ugnėmis ir Godomis. Į klausimą, koks gražiausias lietuviškas berniuko (vyro) vardas, atsakė 170 svetainės lankytojų. Jie nurodė 74 lietuviškus vyriškus vardus, įskaitant 32 senuosius krikštavardžius.

Gražiausių lietuviškų vyriškų vardų septynetukas:

1. Mindaugas (9). 2. Gediminas (6). 3. Vytautas (5). 4-5. Vakarīs (4). 4-5. Vytenis (4). 6-7. Darius (3). 6-7. Daumantas (3). 6-7. Joris (3).

Iš senųjų krikštavardžių dažniausiai paminėti Jonas (7), Mykolas (4), Lukas (3). Pavieniui kaip gražius minėtas retesnius lietuviškus vardus svetainės lankytojai išskyrė Ažuola, Bartą, Dausprunga, Erdnį, Mažvydą, Tautvilą, Tautvydą, Vėją ir Visvaldą.

Į klausimą, koks gražiausias lietuviškas mergaitės (moters) vardas, atsakė 250 lankytojų. Iš viso nurodyti 129 moteriški vardai, iš jų 54 baltiški, 72 senieji krikščioniški, germaniški, vienas kitas naujesnis kitos kalbos adaptuotas vardas.

Gražiausių lietuviškų moteriškų vardų dešimtukas:

1. Milda (16). 2. Eglė (11). 3-5. Austėja

(10). 3-5. Birutė (10). 3-5. Rūta (10). 6. Ugnė (9). 7-8. Gabija (8). 7-8. Rasa (8). 9. Saulė (6). 10. Aistė (5).

Pavieniui kaip gražūs minėti šie reti lietuviški vardai: Dobilė, Jogailė, Jorūnė, Luknė, Vaidilė, Vilinta.

Kaip skelbia VLKK.lt, pagal Lietuvos gyventojų registro 2008-ųjų metų antro pusmečio statistiką, populiariausi kūdikiams suteikti vardai šie:

Berniukų vardai

1-3. Matas. 1-3. Lukas. 1-3. Nojus. 4-7. Kajus. 4-7. Dovydas. 4-7. Dominykas. 4-7. Rokas. 8-10. Mantas. 8-10. Ignas. 8-10. Augustas.

Mergaičių vardai

1-5. Emilija. 1-5. Gabija. 1-5. Gabrielė. 1-5. Kamilė. 1-5. Austėja. 6-7. Ugnė. 6-7. Goda. 8-10. Viktorija. 8-10. Urtė. 8-10. Ieva

Iš dažniausiai kūdikiams suteiktų vardų tik vienas vyriškas baltiškasis – Mantas, keturi moteriški – Gabija, Austėja, Ugnė, Goda.

Jonas ir Martynas – nelietuviški vardai
Pasak VLKK atstovės Aistės Pangonytės, visus vardus pasiūlė patys svetainės lankytojai, o ji atskyrė tikruosius baltiškus vardus nuo nelietuviškų. „Daugeliui atrodo, kad Martynas, Jonas – lietuviški vardai. Juk švenčiame Jonines, tiek tautosakoje Martynų, Petrų ir panašiai. Žmonės prirašė visokių vardų“, – teigė ji. Iš tikro krikštavardžių kilmė hebrajiška, lotyniška, graikiška, germaniška ar skandinaviška.

Renkant vardą, kalbininkė pataria atsižvelgti į Kazimiero Kuzavinio ir Bronio Savukyno „Lietuvių vardų kilmės žodyną“.

(www.DELFI.lt)

Geelongo "Vytis" ir Melbourne "Varpas" surengė mini krepšinio šventę

On Sunday 11th October, the annual Mini Šventė between Geelong "Vytis" and Melbourne "Varpas" was held in Melbourne at the Melbourne Sports and Aquatic Centre. This event was re-started in 2006 after many years of suspension and the clubs competed for the Romas

Ragauskas Perpetual Trophy. Two games of basketball were held and then players and spectators were hosted by the "Varpas" Committee back at Lithuanian House. Geelong "Vytis" are very appreciative of the efforts put in by the Melbourne sporting community to make the day a great success.

For the 4th year in a row, Geelong Vytis won the trophy, which is awarded to the winner of the Men's Basketball game. Geelong Vytis won 50 to 38, with Romas Liebich clearly being the top scorer with 23 points. Geelong's youth, defence and speed were the key factors in deciding the game. The Women's game was won very easily by "Varpas" and Ginta Statkus stood out as their best player. The event will be held in Geelong next year.

Alex W.



Darius Šalkūnas presenting the trophy to Edis Obeliūnas.



Two men's basketball teams – Geelong "Vytis" and Melbourne "Varpas" – after the game.

Melbournio "Džiugo" tunto iškyla

Penktadienio, rugsėjo 18-sios, vakarą dvidešimt vienas skautas/(-ės) su vadovais nakvynei (sleepover) susirinko Melbournio Lietuvių Namuose. Žaidėm, dainavom, pavalgėm vakariene, išsitiesėm miegamais.

Šeštadienio rytą atsikėlėm, salėje padarėm mankštą, pavalgėm ir autobusų išvykome į RAAF muziejų Point Cook, kur apžiūrėjome senus lėktuvus. Vandenyne prieplaukoje pavalgėm ir pažaidėm. Sugrįžę į Lietuvių Namus pasiėmėm miegamais ir išsikirstėm į namus.

Šiais metais labai daug Melbournio

"Džiugo" tunto skautų ir skautių lankėsi Lietuvoje ir dalyvavo Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio šventėje. Vieni dalyvavo Pasaulio lietuvių sporto šventėje, kiti šoko tautinių šokių šventėje, kuri vyko Žalgirio stadione. Dar kiti dalyvavo Dainų šventėje Vingio parke. Buvo ir tokių, kurie tik svečiavosi. Visi iš Lietuvos parsivežė daug išpūdžių.

"Džiugo" tunto vasaros stovykla Viktorijoje vyks 2010 m. sausio 2 - 7 dienomis Clifford Park. Iki pasimatymo stovykloje.

Tuntininkė

Iš Redakcijos pašto

Apsilankius Papilėje

Sigita Gailiūnaitė

Tęsinys iš "M.P." nr. 42

Gražioje muziejaus svetlyčioje prie didelio, ovalo formos stalo Danutė Veisienė, kalbėdama apie Daukantą, jo idėjas ir meilę lietuvių kalbai, svetingai pavaišino mane kava ir saldainiais.

Vėliau ji aprodė muziejų, papasakojo, kad čia eksponuojamos Simono Daukanto gyvenimą ir mokslinę veiklą liudijančių dokumentų kopijos, jo raštai ir leidiniai bei publikacijos apie jį. Taip pat žinomų Lietuvos dailininkų – A. Surgailienės, A. Každailio, R. Šakalio, A. Švažo ir kitų – ofortai bei raiziniai. Savo dramatinės apysakos „Daukantas“ rankraštį muziejui yra perdavęs poetas Justinas Marcinkevičius.

Simono Daukanto muziejus yra reikšminga šio krašto visuomeninių renginių vieta. Muziejuje sukauptas gausus Papilės krašto politinių kalinių ir tremtinių archyvas, gausybė istorinių nuotraukų, įrengta iš čia kilusio rašytojo S. Būdavo kūrybos ir biografijos ekspozicija. Klėtelėje eksponuojami namų apyvokos ir kitokie daiktai. Ponia Danutė patikrino mano žinias paklausdama, ar aš žinau tų įvairių, senų daiktų pavadinimus. Deja, apgailestauju, bet tokių žinių tikrai man trūksta.

Ponia Danutė stabtelėjo ir iš kabineto paėmė eksponuojamą žalvarinį žiedą, rastą Papilės vietovės. Užmovė jį man ant piršto. Man tai buvo tarsi protėvių dukros krikštas. Saugiai sugrąžinę žiedą į savo vietą, išėjome ir muziejaus kiemelį, kuriame yra Simono Daukanto pirmas antkapinis akmuo. Jį įdomiai papasakojo antkapinio paminklo atsiradimą muziejuje ir pasiūlė man ranką ant jo padėjus susikurti asmeninę priesaiką.

Svetlyčioje Danutė man pasakė, kad ne be reikalo likimas atvedė mane į Simono Daukanto muziejų, nes čia rasiu ne tiek jo daiktų, kiek jo dvasią. Davusi priesaiką, atsiveikinau su Danute Veisiene, dėkinga už jos išmintį ir

svetingumą. Nuėjau atgal iki miestelio centro, kur yra paminklas Simonui Daukantui. Paminklas buvo pastatytas už Lietuvos mokytojų surinktus pinigus.

Paminklą 1928 m. sukūrė skulptorius Vincas Grybas. Atidengimo iškilmės įvyko 1930 m. rugsėjo 21 d. Pagal knygą „Gyvoji krašto enciklopedija“, paminklas, tapęs ne vien miestelio, bet ir Vinco Grybo simboliu, skleidžia ne tiek išorinio, kiek dvasinio pasaulio harmoniją. Tai vienas iškilniausių Vinco Grybo darbų, pareikalavęs iš kūrėjo milžiniškų dvasinių ir fizinių pastangų. Tuo metu jis buvęs ne tik Papilės, bet ir visos Lietuvos simbolis, įprasminęs išmintį, laisvę, valią.

Pastebėjau, kad paminklas vaikiška ranka aprašinėtas kreida. Vaikėlis turėjo žinoti, kad negerai daro, nes nedrįso aprašinėti paminklo iš tos pusės, kur Simonas Daukantas rodo į gimtą žemę. Šio pirmojo istoriko, rašiusio apie Lietuvos istoriją ir lietuvių kalbą, mirusio 1864 metais, minčių galia ir svarba nesumažėjo ir mūsų laikais. Tegul Simonas Daukantas būna mums pavyzdys: nebūkime abejingi ir paremkime Lietuvos švietimą. O kuo Papilė – miestelis be prekybos centrų – brangi man?

Papilės kapinėse, piliakalnio šlaite yra palaidoti mano tėvų palaikai. Čia jie rado amžiną atilsį. Mama – Bronė Jasutytė - Gailiūnienė, (g. 1924 m. kovo 15 d., mirė 2001 m. rugsėjo 3 d.) buvo pakrikštyta Papilės Švento Juozapo bažnyčioje. Jos šeima atvažiudavo iš Bausko kaimo (dabartinė Venta) į turgų, kuris pagal mamos vaikystės prisiminimus, šurmuliuodavo Simono Daukanto akiratyje.

Nuėjau link kapinių. Perėjau tiltą per Ventos upę, kuri nuo amžių buvo gyvybės šaltinis. Nuvaliau ir aptvarkiau tėvų kapą, padėjau chrizantemų žiedus. Pagalvojau, kad gal išsilaisvys iki šalnų. Uždegiau žvakę bei atsiveikinau su jais ir su Lietuva.

Maloniai kviečiu visus, besisvečiuojančius Tėvynėje, aplankyti senąją gražiąją Papilę.



Melbournio "Džiugo" tunto skautai RAAF muziejuje Point Cook.

Rimo Strungos nuotrauka.

Kreipiasi į Australijos lietuvius

Kreipiuosi į jus nuoširdžiai tikėdamas, jog jums rūpi Lietuvos ateitis – dabartinis mūsų jaunimas. Pristatau Jums jau pusantrų metų veikiančią savanorišką iniciatyvą, kuri vienija visuomeniškai atsakingus žmones ir vadinasi „Kitas variantas“. Organizacijos savanoriai rengia ilgalaikius (1-2 metų trukmės) nemokamus mokymo kursus jaunimui mokyklose, dienos centruose, globos namuose. Mokymų esmė – jaunų žmonių asmenybės ugdymas, skatinant juos gyventi remiantis atsakomybės, drąsos, kūrybiškumo, sąžiningumo principais, ugdant charakterį, atrasti savo gyvenimo svajones bei tikslus ir ryžtingai, sistemingai jų siekti (plačiau apie veiklą – www.kitasvariantas.lt).

Tokiame ugdymui Lietuvoje egzistuoja DIDŽIULIS poreikis, vis daugiau mokyklų, globos namų ir pavienių mokinių registruojasi, pildo prašymus, norėdami dalyvauti šioje mokymo programoje. Šiai sėkmingo ugdymo veiklai vystyti ir išskeltiems tikslams įgyvendinti reikia daugiau savanorių bei resursų: tai ir profesionalių lektorių, kurie ugdytų mūsų savanorius ir/arba mokyklinio amžiaus jaunimą, ir žmonių, kurie užsiimtų įvairiausia organizacine veikla.

Maloniai kviečiame lietuvių bendruomenę jūsų šalyje prisidėti prie šios iniciatyvos sekančiais būdais:

- Finansiskai (pinigai bus skirti automobilių kurui, kad galėtume nuvykti į atokiausius Lietuvos kampelius, metodinėms mokymo priemonėms, eksploatacinėms patalpų išlaidoms, 3 etatiniams darbuotojams išlaikyti, kanceliarinėms priemonėms ir veiklai, susijusiai su organizacijos plėtra).

- Padedant užmegzti ryšius su panašiomis organizacijomis arba ugdymo įstaigomis jūsų šalyje, kas suteiktų galimybę keistis patirtimi ir žiniomis.

- Padedant gauti pažangiausias jaunimo ugdymo metodus, taikomas jūsų šalyje.

- Parašant rekomendaciją ar rašytinį pritarimą šiai veiklai, kurį galėtume panaudoti ateityje, stiprinant mūsų pozicijas švietimo sistemoje.

Veikiant kartu, išugdytų veiklių, atsakingų, kūrybiškai mąstančių, drąsių jaunų žmonių skaičius bus šimtus kartų didesnis.

Vsl „Kitas variantas“ vadovas

Tomas Kaulinskas

Viršuliškių g. 67-27, Vilnius, Lietuva
+370 658 99 999

Antanas Laukaitis

Tęsinys iš "M.P." nr. 42.

Lietuvių laimėjimai

Šios Pasaulio Veteranų Sporto Žaidynės sportininkams, atvykusiems iš Lietuvos, buvo labai sėkmingos.

Aukso medalius laimėjo:

Saulius Svilainis (1959 m.) – penkiakovėje, disko metime ir šuolyje su kartimi.

Birutė Keršulienė (1949 m.) – rutulio stūmimo.

Gytė Norgilienė (1972 m.) – 10 km bėgime.

Jadvyga Putinienė (1944 m.) – rutulio stūmimo.

Moterų krepšinio komanda "Svaja" (45 m.).

Asta Girdauskienė (40 m.) – šuoliai į vandenį (1 metro, 3 metrų, nuo bokšto ir sinchroniniai šuoliai).

John Deininger (JAV, 70 m.) – 1 metro šuolis į vandenį, sinchroninis šuolis ir sinchroninis šuolis su A. Girdauskiene.

Vyrų krepšinio komanda "Žalgiris" (+65 m.).

Vyrų krepšinio komanda "Žalgiris" (+55 m.).

Vyrų krepšinio komanda BGG "Per-

las" (+45 m.).

Sidabro medalius laimėjo:

Gytė Norgilienė (1972 m.) – 21 km bėgime.

Jadvyga Putinienė (1944 m.) – ieties metime.

Aleksandras Zamorskis (35 m.) – 400 m. kompleksiniame plaukime.

John Deininger – šuoliuose į vandenį iš bokšto.

Albinas Nausėda (70 m.) – sunkiojoje atletikoje.

Bronzos medalius laimėjo:

Jadvyga Putinienė (1944 m.) – metimų penkiakovėje.

Algina Vilčinskienė (1936 m.) – disko metime.

Mindaugas Šakys (35 m.) – plaukime nugara.

Aleksandras Zamorskis (35 m.) – 100 plaukimas laisvu stiliumi.

Kęstutis Kardelis (65 m.) – sunkiojoje atletikoje.

Padėkos

Danutė Ivasauskienė – Lietuvos veteranų sporto klubo "Penki žiedai" ir delegacijos į Australiją vadovė pasakė: "Ačiū Sydnėjaus lietuviams už dėmesį ir pagalbą. Jūs pilni lietuviškos dvasios ir lietuviško šilumos, nors ir esate toli nuo savo gimtosios Lietuvos. Tegul Tikėjimas, Meilė ir Viltis niekada nedings iš jūsų australiškos padangės."

Rimas Vaišnoras – profesorius, penkis kart pasaulio čempionas: "Nuoširdžiai dėkoju Sydnėjaus lietuviams už tokį gražų ir brolišką mūsų veteranų sportininkų priėmimą. Kartu su kitais mūsų krepšinio pasaulio čempionais džiaugiamės, kad Tėvynės meilė ir lietuviška dvasia pas jus dar tokia gyva."

Albinas Raudonius – advokatas, du kart pasaulio čempionas krepšinininkas: "Ačiū, ačiū jums, Sydnėjaus lietuvių, už viską ir už taip gražų mūsų krepšinio komandos "Žalgiris" palaikymą".

Rytis Sasnauskas – vyrų (65 m.) krep-

šinio treneris: "Visos mūsų aukso medalių laimėtojos komandos vardu tariau AČIŲ visiems Sydnėjaus lietuviams ir tikiu, kad kiekvienas lietuvis, atklydęs į tolimąją Australiją, ras tą lietuvišką nuoširdumą ir draugiškumą, kurį parodėte mums. Viso jums geriausio!"

Sigita Stakytė ir Kornelija Tiesnėsytė – delegacijos administratorė ir tarptautinių ryšių vadovė:

Nors Sydnėjus mus pasitiko su lietuvišku šaltoku ir vėjuotu oru, tačiau tam mes buvome užgrūdinti. Atidaryme, vykusiame olimpiniam stadione, mes pajuto- me tikrą sportinę dvasią ir įkvėpimą lai- mėjimams. Tarp 29,000 parado dalyvių 100 lietuvių savo gražiais, ryškiais gelto- nais marškinėliais išsiskyrė iš kitų net egzotiškų šalių sportininkų. Lietuviai sportininkai buvo patenkinti ne tik savo rezultatais, bet ir gražiu ALFAS Valdy- bos, Sydnėjaus lietuvių sporto klubo "Kovas" ir Sydnėjaus lietuvių bendruo- menės priėmimu Sydnėjaus Lietuvių Klube. Ačiū jiems.

Gerėjantis Sydnėjaus oras ir organiza- torių suteiktos galimybės nemokamai nau- dotis transporto priemonėmis leido mums pamatyti gražųjį Sydnėjį, jo apylinkes, pasidžiaugti saule puikiuose pajūrio kuror- tuose ir paplūdimiuose, o kai kuriems net ir Naująją Zelandiją pamatyti.

Tikrai buvo malonu paliesti nuolat miegančią koalą, pajusti kaip iš delno čia kengūra, išmokyti papūgą pasakyti "labas", pamatyti gražiuosius Mėlynuo- sius Kalnus ir net gatvėje sutikti visuomet besišypsančius ir norinčius tau padėti australus, kurie paslaugiai parodo tau ke- lią. Tokie įspūdžiai išlieka visam gyve- nimui. Kartu su visa veteranų delegacija nuoširdžiai dėkojame visiems Sydnėjaus lietuviams už tokį nuoširdų mūsų pri- ėmimą, o taip pat dėkojame Jadvygai, Antanui, Alvydai su Gintaru, Dimitrijui (Jumbo) su Olga, Jurgiui, Robertui, Je- ronimui su Laura, Jonui, Gintui, Jūratei ir Dainai. Ačiū, ačiū visiems. □



Lietuviai veteranai sportininkai Sydnėjaus oro uoste.

Vytautas Karazija "Laiškai draugams"

Vertė Alena Karazijienė

Naujakurys Balyje

Tęsinys iš "M.P." nr. 42.

Mano svečiai

Balyje šiuo metu labai judru. Gatvės ir restoranai pilni žmonių, ore tyvyro susi- jaudinimas, ir vietiniai verslininkai at- rodo labai laimingi. O kadangi yra atos- togų metas, mano vila paskutinėmis savaitėmis buvo pilna svečių. Aš buvau priverstas pakeisti savo gyvenimo stilių. Būkim atviri – aš iš esmės esu atsiskyrėlis, gana stačiokiškas ir mėgstu būti vienas.

Ir staiga mano namai pilni judėjimo! Skamba muzika, pilna žmonių, vyksta pokalbiai, vienas kitas išgėrimas... vienu žodžiu, gyvenimas teka normaliai. Ir ži- not ką – visai neblogai. Mano svečiai atvažiuoja su naujienomis iš ten, kur dar neseniai buvo mano namai, naujai pa- žvelgiam į politinius įvykius ir klausausi daugybės pasakojimų apie biurokratiškas nesąmones ir kelionių problemas, kurios labai panašios į mano patirtį čia, In- donezijoje. Štai pereinamos savaitės klasiška istorija:

Jetstar: Deja, Mr. M., tiesioginio skrydžio iš Melbourne į Bali tą dieną, kai jūs norite skristi, nėra. Jums teks skristi per Darviną.

Mr. M.: O.K., bus gerai.

Jetstar: Tai bus vietinis skrydis į Darviną, ir paskui tarptautinis į Den- passarą...

Mr. M.: Ar mano bagatelė skris iki Denpassaro?

Jetstar: Žinoma.

Po kelių dienų mano svečias atvažiuo- ja į Melbourne aerodromą su savo 1.95 m bagatele ir rankiniu bagazu.

Jetstar: Atleiskite, jūs šiuo skrydžiu negalite pasiimti bagatelės.

Mr. M.: Ką? Jūs man sakėte, kad atsi-

vežti bagatelę į Bali nesudarys jokios problemos!

Jetstar: Teisingai. Jūs galite ją pasiimti į tarptautinį skrydį iš Darvino į Denpassarą, bet ne iš Melbourne į Darviną.

Mr. M. (žinodamas, kad gailėsis pa- klausęs, bet visvien klausia) Bet kodėl?

Jetstar: Dėl to, kad ji yra 1.95 m ilgu- mo ir netilps į lėktuvą – vietinių skry- džių lėktuvai yra mažesni ir talpina tik 1.9 m. Bet nuo Darvino iki Denpassaro lėk- tuvo krovinių skyrius yra didesnis.

Mr. M.: Tai kaip aš ta bagatelę nu- sigabensiu ligi Darvino?

Jetstar (tarnautojas aiškiai parodo, kad jam tas klausimas per sunkus – jo akys, rankų mostai ir veido išraiška rodo gerai išmokytą užuojautą – bet nė vieno žodžio).

Mr. M. (Iš susijaudinimo vos galėda- mas pakalbėti): Tai kodėl jūs man to iš karto nepasakėte?

Jetstar (visai logiškai): Jūs to nepa- klausėte.

Mr. M. (palaukęs, kol atslūgs pyktis): Gerai, tai ar galiu bagatelę palikti čia dviem savaitėm, kol aš grįšiu?

Jetstar: Aišku.

Po tiksliai apskaičiuotos pauzės (iš- vystytos per daugelį metų), kurios metu keleivis nusiramina ir pasijunta paten- kintas, kad problema bus išspręsta, oro linijos tarnautojas sako (tarp kitko pa- minėdamas sumą, kuri pranoksta bang- lentės kainą): Žinoma, mes imame mo- kestį už kiekvienos dienos sandėliavimą...

Aš žinau, kad tai vaikiška ir smul- meniška, bet jaučiu kažkokį piklą ma- lonumą, kad mūsų vietinė biurokratija ir keleivių aptarnavimo etika Bali archipe- lage nesiskiria nuo kitų valstybių.

Mano svečiui pavyko prikalbinti draugą atsiimti bagatelę iš aerodromo sekančią dieną, bet tas įvykis nepadėjo jam mėgautis planuotomis banglenčių plau- kiojimo atostogomis be bagatelės!

Nežiūrint to, Bali netruko paveikti jį



Lietuviai veteranai sportininkai Sydnėje.

savo kerais, jis apsiramina ir galų gale la- bai maloniai praleido laiką.

Su daugeliu mano svečių man taip pat lengva bendrauti, kaip su mano draugu bangų sporto mėgėju. Bet ne su visais. Aš dar ne visai atsigavau nuo viešnios, kuri atvyko iš kaimyninio miesto-valstybės (Singapūro) alkana bei bepinigė ir tikė- josi, kad aš ją apgyvendinsiu, maitinsiu, aprengsiu ir būsiu jos draugas, tarnaitė, restoranas ir ATM (Automatinė kasos mašina). Pasirodo, mano pasiūlymas pasinaudoti atliekamų kambarių mano viloje buvo supastas kaip pilno iš- laikymo ir aptarnavimo pasiūlymas. Mano laimei, vienas iš mano pažįstamų, neli- mingas žioplis, ja susižavėjo jau antrąją jos viešnagės dieną, kai aš jau buvau pra- dėjęs jaustis tarytum būčiau nuteistas 30- čiai dienų Kerobokan kalėjimo, nors ji ketino būti tik penkias labai ilgas dienas. Mano dideliui džiaugsmui jis apsiėmė

ją globoti (ir už ją mokėti) iki jos išva- žiavimo. Gyvenime būna pamokų, kurias turi išmokyti arba būti pasmerktas savo klaidas kartoti. Šią pamoką aš labai greitai išidėmėjau.

Tai ką gi aš darysiu, kai svečių ant- plūdis praeis? Aš galiu vėl sugrįžti į savo ramų kontempliatyvų gyvenimą, Bin- tangą, masažus ir internetą. Aš galiu kruopščiai tobulinti septynias didžiąsias nuodėmes, iš kurių dvi – tinginystė ir ap- sirijimą – aš jau tobulai vykdau. Aš galiu vėl grįžti prie Googleio keistų žinelių ir nereikalingos informacijos. Ar jūs žinote, kad angliškas žodis "gluttony" (apsirijimas) yra kilęs iš lotyniško "gula"?

Netrukus aš vėl būsiu vienas savo vi- loje ir galėsiu gyventi atsiskyrėlišką gyvenimą. Bet, žinokite, kai jūs būsite sugrįžę į savo kraštus, aš jūsų vis dėlto pasigėsiu.

(Bus daugiau)

Reikia skirti Visus Šventuosius nuo Vėlinių

Atminti mirusius ir pasimelsti už juos kviečiantis lapkričio mėnuo prasideda švente – Visais šventaisiais lapkričio 1-ąją. Tą dieną bažnyčiose iškilingai prisimenami visi Bažnyčios šventieji, kuriems nėra skirtos konkrečios dienos bažnytinių metų kalendoriuje.

Pasak etnologo Aleksandro Žarskaus, turėtume išmokyti atskirti Visų Šventųjų šventę ir Vėlines. „Visų Šventųjų šventė yra skirta ne mirusiųjų paminėjimui, bet tam, kad ištęstume šventumo, to skaistaus gyvenimo, kurį gyvena šventieji. Todėl Visų Šventųjų dieną į kapines eiti nereikia. Šventųjų nėra kapinėse, nes šventieji neturi vėlės, kuri kenčia ir kuriai reikia pagalbos...“

Vėlinių diena – lapkričio 2-oji, kai tradiciškai aplankomi artimųjų kapai. Vėlinių metas, pasak etnologo, tai virsmo taškas ir gamtoje, ir žmogaus dvasioje, juolab kad ir gamtoje jau mažai likę žalumos, paskutinius lapus nubėrę medžiai tiesia nuogas šakas į dangų, kosminių šalčių alsuoja vakarais prasiverianti dangaus bedugnė.

Vis dėlto ir per Vėlines etninės kultūros puoselėtojai ragina labiau rūpintis gyvaisiais, o ne mirusiais, nepasiduoti masiniam srautui į didesnes ar mažesnes kapines, dėl spūsties keliuose ir kapinių prieigose patiriant daugiau streso negu

šiam metui derančios rimties ir tylios garbos išėjusiems.

„Ypač didžiosiose kapinėse minios žmonių – na, koks čia gali būti susikauptas, nusiramintas, pamąstymas? Kapinėse dairomės, kad kaimynas gražesni paminklą pastatė, kad daugiau gėlių prisodino, kad nugrėbsto lapelius nukritusius. O reiktų tiesiog ramiai paminėti mirusiuosius, pastovėti prie kapo, žvakelę uždegti. Ir to užtenka. Reikia rūpintis ne mirusiais, bet gyvaisiais ir savo tauta“, – pabrėžia etnologas Libertas Klimka.

Pasak profesoriaus, kaimo tradicijoje mirusiam žmogui prie kapo pastatydavo kryžių, pasodindavo kokį diemedį ar bijūną ir aplankydavo per Vėlines, patvardydavo kapą, pastovėdavo, parymodavo prie jo, maldele sukalbėdavo, prisiminėdavo čia palaidotą žmogų, ir tiek.

Senosios Vėlinių tradicijos dar gyvuoja Dzūkijoje – čia dar esama nuošalių kaimų, kuriuose žmonės renkasi į kapines senoviškai paminėti savo mirusiųjų. Marcinkonyse, Margionyse kapinėse iš senų išvirtusių medinių antkapinių kryžių sukraunami laužai ir vakarais kaimų bendruomenės renkasi prie jų. Ten išlikę ir unikalūs raudojimo papročiai, kai balsu raudama ir labai poetiškai prisimenami artimieji.

(Pagal Lietuvos spaudą)

Lietuviai praranda bažnyčias

(BNS). Daugiau nei 100 metų JAV lietuviai meldėsi Šv.Jurgio šventovėje Cleveland'e (JAV). Bet sekmadienį mišios čia vyko paskutinį kartą. Netrukus neliks ir istorinės lietuvių bažnyčios Pensilvanijoje.

„Esu labai piktas ir labai liūdnas. Man sunku kalbėti apie tai, kas vyksta“, – sakė James Setcavage (Šakevičius), rašo „Lietuvos rytas“. Išėivių iš Lietuvos palikuonis labai susikrimto išvydęs, kaip ruošiamasi griauti lietuvišką Šv.Jurgio bažnyčią Shenandoah mieste Pensilvanijoje. Tai – pirmoji lietuvių parapija JAV, įkurta dar 1891 metais, kai į šią anglikasių vietovę kėlėsi tūkstančiai išėivių.

Prieš trejus metus Šv.Jurgio bažnyčia Pensilvanijoje buvo uždaryta dėl prastos būklės.

Nors 2002-aisiais JAV ir Lietuva pasirašė susitarimą išsaugoti šį kultūros paveldą, Allentown vyskupija gavo leidimą šventovę nušluoti nuo žemės paviršiaus. Neseniai pradėti išrinkti spalvoti vitražai, išvežamas kitas lietuvių parapijos turtas.

„Du mano seneliai statė šį pastatą. Močiutė plovė altoriaus audekus. Darosi vis sunkiau išlaikyti savo tikėjimą, kai dabar šie žmonės taip elgiasi“, – ašaras liejo viena parapijietė. Protestuojantys

parapijiečiai, su trispalvėmis susirinkę į teismo posėdį, bandė sustabdyti bažnyčios griovimą.

Lietuviai reikalavo išsiaiškinti, kur dingo remontui aukotos lėšos.

JAV katalikų bažnyčios pertvarkų auksa tapo ir Šv.Jurgio lietuvių parapija Cleveland'e, kur emigracijos metais lankydavosi ir pirmasis Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona.

Per šimtmetį patamsėjusiame rudų plytų pastate sekmadienį daugiau nei 300 žmonių giedojo „Pulkim ant kelių“ ir kitas lietuviškas giesmes paskutinį kartą. Prieš 114 metų įkurta parapija po mišijų buvo užrakinta visiems laikams. Grėsmę pajuto ir kita Cleveland'o lietuvių Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos bažnyčia, kurioje yra įsikūrusi vienintelė šio miesto lietuvių mokyklėlė.

Buvo planuojama šią parapiją sujungti su amerikietiška. Vyskupas netikėtai priėmė lietuviams palankų sprendimą ir nutarė sujungti dvi sumažėjusias lietuvių parapijas į vieną.

Naujoji parapija pradėjo veikti Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos bažnyčioje ir gavo Šv.Kazimiero vardą. O istorinė Šv.Jurgio bažnyčia laukia naujo šeimininko, kuris pastatą gali nutarti nugriauti.

In memoriam

A+A Stasė Sagatienė

Neperseniausiai Queenslande mirė Stasė Sagatienė, gimusi 1909 m. liepos 31 d. Vyžuonose, Lietuvoje. Dr. Algimantas Tashkinas „M.P.“ redakcijai atsiuntė pačios a.a. Stasės Sagatienės parašytą savo gyvenimo aprašymą (gavo iš Ievos Wicks), kurį žemiau perspausdiname.

Red.

Buvau Kauno Konservatorijos studentė, mokiausi dainavimo. Man patiko giedoti katedroje. Kai atėjo bolševikai, viskas pasibaigė.

Mano tėvai turėjo ūkį Vyžuonose. Sodys buvo labai graži, porą ją tekėjo upė. 1941 metais rusai išvežė mano tėvus ir brolį į Sibirą, į lagerį. Išvažiudamas mano tėvas paėmė saują gimtinės žemės ir pasitrynė ją sau krūtinę. Vos metams prabėgus jis mirė iš bado Sibire.

1944 metais grįžtant rusams pabėgome iš Lietuvos. Vokiečiai sulaukė mano vyrą Stasį ir daugelį kitų vyrų bei prievarta išvežė juos dirbti į Vokietiją. Mane paliko vieną su dviem vaikučiais. Žmonės man padėjo. Po karo vėl susitikome Danijoje. Iš sesers laiško sužinojau, kad tėvas mirė. Jau būdama Australijoje sužinojau, kad po dvylikos metų gyvenimo Sibire, mama ir brolis grįžo į Lietuvą.

1949 metais jau gyvenome Australijoje, Gretos stovykloje, New South Wales valstijoje. Stengėmės gyventi lietuviškai, nepamiršti savo tėvynės.

Iš Lietuvos į Australiją atsivečiau gaidų sąsiuvinį ir pamokų užrašų. Maniau, kad čia tapsiu dainininke. Tačiau kartą toks lietuvis (nežinau iš kur), apsilankęs Gretoje iš Sydnėjaus, pasakė, kad sekmadienį turės koncertuoti ir prašė, kad paskolinčiau gaidų sąsiuvinį. Sutikau ir atidaviau jam savo užrašus. Taip niekuomet jų ir neatgavau – jis dingso su visomis mano natomis.

Lietuvoje mano vyras Stasys buvo teisėjas. Australijoje jis nuėjo į stovyklos raštinę parašyti nors sekretoriaus darbo. Ten jam pasakė, kad teisėjų jiems nereikia, ir, jeigu jis noris vėl būti teisėju, turėtų iš naujo studijuoti universitete.

Brisbanėje, Enoggera imigrantų sto-

vykloje (buvusioje armijos bazėje) jis dirbo valgykloje. Po to dirbo fabrike – pjaus-tė į gabaliukus muilą. Pjaustydavo labai storus luitus ir kartą įsiplovė ranką. Tada dar nebuvo jokių pjaustymo įrengimų. Dar vėliau Stasys dirbo Royal Brisbane Hospital vaistinėje, gamindamas vaistus ir tvarkydamas raštyvedybos reikalus.

Aš pati aštuoniolika metų dirbau ligininės virėja. Darbas buvo labai sunkus, pamaia trukdavo nuo 5 val. ryto iki 14 val. Virtuvėje būdavo siaubingai karšta, reikėdavo sunkiai kilnoti.

Turėjau vieną draugę – abi atvykome iš Danijos. Mano draugė Anna buvo man kaip sesuo. Tada kalbėjome apie vaikučius, o dabar – po tiek metų Australijoje – likome tokios pat – kaip seserys.

Atvykę pradžioje gyvenome viename name. Būdavo – Anna miega, o aš vaikštau po namą, dainuodama operų arijas. Ji sakydavo: „Liaukis, aš noriu miego“, o aš atsakydavau: „Bet tu tik paklausyk, ar atspėsi, kokia tai arija?“ Ir ji atspėdavo. Dabar ji visiems pasakoja: „Ji dainuodavo, o aš miegodavau“. Kai išsikraustėme į skirtingus namus kituose priemiesčiuose, viskas baigėsi.

Atvykusi į Australiją labai daug galvodavau apie dainavimą, tačiau pradėjus dirbti virtuvėje, teko gaminti valgi, o ne dainuoti. Turėjau dirbti. Keldavausi ketvirtą valandą ryto ir važiuodavau į darbą, o namo grįždavau tik kevirtą valandą po pietų. Ir vėl turėjau gaminti valgi, skalbti, valyti – tik dabar jau namuose. Ne, Australijoje nebuvo jokių galimybių dainuoti. Mėgau, tikrai mėgau dainuoti, mėgau konservatoriją. O dabar teko viską užmiršti. Australijoje niekad nekalbėdavau apie dainavimą.

Visi šeimos nariai Lietuvoje jau mirę: tėvas, mama, brolis, seserys. Liko tik sūnėnas ir jo vaikai.

Lietuva labai gražus kraštas. Jame yra labai labai gražių pušų, ažuolų, su toli toli aukštyn kylančiomis gražiomis šakomis. O Australijoje, kai tik kur nors važiuojame, žiūriu ir mąstau, kaip čia viskas nepanašų į Lietuvą!

A+A Henrikui Kaladei

mirus, mano nuosirdžiausia užuojauta žmonai Daliai, sūnams Andriui ir Linui, seseriai Irenai, broliui Antanui ir jų šeimoms.

Vytautas Pumputis

ALFAS invites all

Australian Lithuanian Sports Clubs to attend

59th Australian Lithuanian Sports Festival

to be held in Geelong from the 27th – 31st December, 2009.

For further information contact your local Australian Lithuanian Sports Club Committee or Geelong "Vytis" email: geelongvytis@optusnet.com.au

Secretary Lucy Koszela Ph: 03 5278 7485, email: eddiek@pipeline.com.au

President Alex Wiasak Ph: 0411 806 284

ALFAS kviečia

visus Australijos lietuvių sporto klubus dalyvauti

59-oje Australijos Lietuvių Sporto Šventėje,

kuri vyks Geelonge, gruodžio 27 - 31 dienomis.

Dėl platesnės informacijos susirikiškite su vietiniu Australijos lietuvių sporto klubo komitetu arba su Geelongo "Vytis" email: geelongvytis@optusnet.com.au

Sekretorius Lucy Koszela Ph: 03 5278 7485, email: eddiek@pipeline.com.au

Pirmininkas Alex Wiasak Ph: 0411 806 284

Kviečiame jus apsilankyti 60-ame Melbourne "Dainos Sambūrio"

Jubiliejiniam koncerte,

kuris įvyks sekmadienį, lapkričio 22 dieną, 2.30 val. p.p.
Melbourne Lietuvių Namuose.

Įėjimas – aukomis.

Po koncerto kviečiame pasivaikinti užkandžiais.

"Dainos Sambūrio" Valdyba

Sydney Lithuanian Information Centre (SLIC) now offers

FREE ONLINE LITHUANIAN LANGUAGE LESSONS

www.slic.org.au

E-mail: LLLinfo@slc.org.au

Rašydami testamentą, nepamirškite ir "Mūsų Pastogės".
Remkite išėivių spaudą!

Atvyksta LR konsulinė misija

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija kartu su Lietuvos ambasada Japonijoje organizuoja specialią konsulinę misiją į Australiją, kurios metu bus teikiamos konsulinės paslaugos Australijoje gyvenantiems lietuviams.

Misijos metu bus atliekamos šios konsulinės funkcijos:

- priimami prašymai dėl Lietuvos Respublikos pasų išdavimo (keitimo). Priimant prašymus, bus skanuojami asmens, pateikio prašymą, pirštų antspaudai;
- priimami prašymai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės;
- priimami prašymai dėl civilinės būklės aktų (Australijoje sudarytų LR piliečių santuokų, vaikų gimimo ir kt.) apskaitymo Lietuvoje;
- notarinių veiksmų atlikimas (dokumentų nuorašų tvirtinimas, parašo tikrumo patvirtinimas, įgaliojimo patvirtinimas ir kt.)

Lietuvos užsienio reikalų ministerijos ir Lietuvos ambasados Japonijoje atstovai Australijoje dirbs:

SYDNEJŲJE: Lietuvių Klube, 16 - 20 Meredith Street, Bankstown 2200.

Lapkričio 7 d. (šeštadienį) nuo 14 iki 18 val.

Lapkričio 8 d. (sekmadienį) nuo 10 iki 18 val.

Lapkričio 9 d. (pirmadienį) nuo 10 iki 18 val.

MELBOURNE: Level 1, 123 Church Street, Hawthorn

Lapkričio 11 d. (trečiadienį) nuo 9 iki 18 val.

Lapkričio 12 d. (ketvirtadienį) nuo 9 iki 18 val.

Išankstinė registracija el. paštu: consul@lithemb.or.jp

jofanta.vitkauskaitė@urm.lt Tel.: +81 3 3408 5091

Lietuvos Respublikos piliečiai, kurie kreipiasi dėl Lietuvos Respublikos paso išdavimo ar keitimo, turi pateikti šiuos dokumentus:

1. turimą Lietuvos Respublikos pasą;
2. dvi nuotraukas (nespalvotas, dydis 40x60 mm)

Jei planuojate kreiptis dėl kitų konsulinė paslaugų (pvz. notarinių veiksmų, Lietuvos Respublikos pilietybės, vaiko gimimo apskaitymo ar pan.), informaciją apie būtinus pateikti dokumentus rasite Lietuvos ambasados Japonijoje interneto puslapyje www.lithemb.or.jp Taip pat galite rašyti mums el. paštu consul@lithemb.or.jp, ir mes suteiksime informaciją apie tai, kokius dokumentus reikės pateikti.

Kviečiame Melbourne ir Geelongo lietuvius prisiminti

LIETUVOS PARTIZANŲ KOVAS

Melbournio Lietuvių Namuose sekmadienį, lapkričio 8 d., 2 val. po pietų.

Visi, kuriems yra brangus Tėvynės pasipriešinimas okupantams ir begalinės partizanų aukos, ateikite į minėjamą ir atkovėję prie kavos puodelio.

Kviečia Melbournio Entuziastės

Pranešimas Melbourne pensininkams

Lapkričio 10 dieną, antradienį, vietoje pietų bus išvyka į gamtą – Badgers Creek. Tai labai graži vieta, esanti 70 km nuo Melbourne. Gausite pietus. Kaina – \$10 asmeniui. Autobusas išvyksta nuo Lietuvių Namų 9 valandą ryto.

Užsiregistruoti pas Ireną Vilkišienę, tel.: 9819 5103.

Melbournio Pensininkų Sąjungos Valdyba

Airfares to Vilnius & other EU cities

... are starting from \$1,580.00 + taxes.

These fares are valid now and also for next year at the same cost for all seasons

To secure your flights in time please contact Estours.

Dial 1800 888 386 for your free call to Estours Travel

ESTOURS TRAVEL

38 Murray Rd., Corrimal East NSW 2518

Tel.: (02) 4284 1688 & 1800 888 386 Fax: (02) 4284 7823

E-mail: Vilnius@estours-travel.com.au

Website: www.estours-travel.com.au

Licence 2TA002609 ABN 45 003 084 857

Pranešimas - kvietimas

Sekmadienį, lapkričio 22 d., Melbournio lietuvių choras

"Dainos Sambūris" švęs 60-ties metų gyvavimo jubiliejų.

Maloniai kviečiame buvusius choristus prisijungti vienai dainai ir kartu paminėti šį svarbų jubiliejų.

Melbournio "Dainos Sambūrio" Valdyba



Sydnejaus Lietuvių Klubas

16 - 20 Meredith Street, Bankstown

Tel.: (02) 9708 1414 E-mail: contactus@lithuanianclub.org.au
www.lithuanianclub.org.au

Klubo darbo valandos:

Pirmadieniais ir šeštadieniais – Klubas uždarytas

Antradieniais – sekmadieniais – Klubas atidarytas nuo 12 val. dienos.

Klubo restoranas

Virtuvėje dirba naujas šefas **Antonio**.

Pietūs – nuo 12 val. dienos iki 3 val. p.p.

Vakarienė – nuo 6 val. p.p. iki 9 val. p.p.

Sekmadieniais – nuo 12 val. be pertraukos.

Kiekvieną sekmadienį – ir Svetlanos koldūnai.

Sekmadienį, lapkričio 15 d. – Svetlanos lietuviški patiekalai

Karaoke kiekvieno penktadienio vakarą (nuo 7 val. vakaro).

Klubo narių dėmesiai

Primename, kad visada galima susimokėti ir atnaujinti Klubo nario mokestį. Kaina – \$5. Išduodamos nario kortelės.

Klubo direktoriai:

Viktoras Šlitteris – Pirmininkas, tel.: 9498 2571.

Angonita Wallis – Pirmininko pavaduotoja, tel.: 0413 990 760.

Garry Penhall – Sekretorius.

Birutė Magylė – Išdininkė, Elė Kains – Išdininkės padėjėja.

Romas Kalėda – Ūkvedys.

Klubo Vedėja – Suzanne Fairhall, tel.: 9708 1414.

Klubo bibliotekoje yra naujų knygų. Maloniai kviečiame skaitytojus apsilankyti. Taip pat bibliotekoje galite nusipirkti lietuviškų kalėdinių atvirukų.

Klubo narių ir jų svečių dėmesiai

Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjungos narių

Metinis Susirinkimas

įvyks šių metų lapkričio 22 dieną, sekmadienį, 2 val. p.p. Sydnejaus Lietuvių Klube, 16 - 20 Meredith Street, Bankstown.

DARBOTVARKĖJE:

1. Praėjusio metinio susirinkimo protokolo tvirtinimas.

2. Metų, pasibaigusio 2009 birželio 30 d., apyskaitos, direktorių ir revizoriaus pranešimų tvirtinimas.

3. Kiti reikalai, kuriuos pagal Sąjungos įstatus galima iškelti susirinkime.

Susirinkimo nariai, kurie turi kitų narių įgaliojimus (proxies) turi juos įteikti Spaudos Sąjungos raštinei, 16 - 20 Meredith Street, Bankstown, ne vėliau kaip 24 valandas prieš susirinkimo pradžią.

Spaudos Sąjungos Valdybą sudaro pirmininkas Vytautas Patašius, vicepirmininkas Vytautas Doniela, sekretorius Vytenis Šliogeris bei nariai Antanas Laukaitis ir Anskis Reisgys. Pagal Sąjungos įstatus, du iš jų (A. Laukaitis ir A. Reisgys) pasitraukia per susirinkimą, bet gali būti vėl perrenkami.

Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjungos Valdyba

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga
Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P.O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.

Lietuvių Klubas "Dainava", 16 - 20 Meredith Street, Bankstown.

Tel.: (02) 9782 0080, E-mail: mpastoge@bigpond.com

Tinklalapis: www.sluc.org.au/Pastoge

Redaktorė Dalia Doniela

Redakcinė Kolegija: Antanas Laukaitis, Anskis Reisgys, Vytenis Šliogeris
Redakcija rašinius taisyti ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi.
Spausdinamuose rašiniuose reiškiamą nuomonę nebūtinai sutampa su redakcijos ir leidėjų nuomone.

Prenumerata metams \$65.

Užsienyje oro paštu - \$140.00. N.Zelandijoje oro paštu \$115.00.

Organizacijų informaciniai skelbimai – neapmokami.

Apmokamų skelbimų kaina: \$6.60 (įskaitant GST) už 1 cm per dvi skiltis.

Lietuviškos organizacijos 15% nuolaida. Kartojant, 50% nuolaida.

Šventiniai sveikinimai – \$20, užuojautos ir maži vienkartiniai skelbimai – \$25.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Australijos Lietuvių Bendruomenės svetainės adresas: www.austlb.org

Mūsų Pastogė Nr. 43, 2009.11.04, psl. 8

Printed by: Spotpress Pty Ltd., 22 - 24 Lilian Fowler Place, Marrickville, NSW 2204.